

Az olasz kormány 1915. április 8-iki jegyzékében mintegy 11.000 négyzetkilométer terület és majdnem egy millió lakos — a számok nagyjából megfelelnek Pest vármegye kiterjedése és népessége arányszámának — átengedését kívánta Ausztriától. Főbb követelése volt: Dél-tirol, az u. n. Trentino azokkal a határokkal, melyekkel az 1811-iki napoleoni olasz királyság birt, vagyis a tiszttára német Bozen városát is hozzászámítva, a karinthiai Mölborghet, Flitsch, Tolmein, Görz, Gradisca, Monfalcone, Komen és Wabresina kerületek, tehát az egész Isonzo-völgy és majdnem az egész Görz és Gradisca grófságok, azonfelül Lissez, Lesina, Curzola, Lagosta, Meleda és velük szomszédos kisebb szigetek. Mindeme területek rögtön átadásán felül kívánta, hogy Trieszt városa a capo d'istriai és piranói kerületekkel együtt Ausztriától teljesen független szabad kikötővé alakíttassék át. Az irredenta eszmékkel tulfutott népfantáziának azonban még ez is kevés: Dalmáciáról, az egész magyar és osztrák tengerpartról s északon az Alpések gerincéig, a Brenner hegőig kitölt olasz határokról álmodozik. A követelések megcokolása állandóan: Olaszország biztonsága és annak az állítólagos alárendeltségi viszonyának enyhítése, amelyben az Adria-tengeren a monarchiával szemben van. Vizsgáljuk meg közelebbről, tényleg így áll-e a dolog? Kísértsük meg a (fentebbemlített) följajzi, stratégiai, néprajzi és történeti szempontok alkalmazását az olasz jegyzék egyes pontjaira, hogy azután végleges ítéletet tudjunk formálni róluk.

A dalmát szigetekre emelt igényekkel egész röviden végezhetünk. E szigetek földrajzi szempontból mintegy folytatásai, természetes járuléka a dalmát partoknak, a melyekhez szorosan hozzá is simulnak. A néprajzi viszonyok még szorosabban fűzik őket az átellenes partvidékhez, mert 46 ezer főnyi szerb-horvát lakosságuk mellett az olaszok száma nem éri el az ezret sem. Nyilvánvaló, hogy Olaszország tisztán stratégiai tekintetből helyezett olyan nagy súlyt megszerzésükre, világos bizonyossággal annak, hogy az irredentizmus memzeti színű leple valójában nyers hódító, imperialista ösztönöket takargat. Természetes, hogy Sonninoék szívesen kinyujtanák kezüket a Cuzzolari szigetek után, mert birtokba vétellel kiűnő bázist nyernének, honnét egyfelől uralkodhatnának az Adria északi részén, másfelől állandóan veszélyeztethetnék Dalmácia, Bosznia és Hercegovina bírást. Ha velük együtt sikerülne — mint tervezték — hatalmukba keríteni az Adriai-tenger déli kijáróján uralkodó valonai kikötőt, egyszer és mindenkorra biztosítanak Italia számára a tengeri hegemoniát, a mare nostro és a mare clausium szép álmát valóra varázsolnák. És mégis az aspirazioni nazionali korrelativumaként tüntetik fel azt, ami igazában hatalmi vágy. Nem állják jogtalan követelésüket azzal tenni elfogadhatóbbá, hogy hazájok fájdalmas alárendeltségi helyzetéről beszélnek, holott náluk minden 42, nálunk ellenben csak minden 301 négyzet kilométerre esik egy km. hosszú tengerpart s az olasz flotta tonnatartalmát tekintve legalább kétszer olyan erős mint a miénk. Valóban nehéz volna az olasz külpolitika újabb kurzusának jellemzésére meggyőzőbb adatot találni e ténynél: néhány száz olasz megváltásából tőkét kovácsol az Adriai-tengeri erőviszonyok gyökeres megváltoztatására a saját előnyére.

Egyiptomban elrendelték az általános mozgósítást.

Lugano, március 2. Az *Idea Nazionale* szerint a római angol nagykövetségre az a hír érkezett, hogy az egyiptomi kormány, tekintettel a bejelentett német és török expedíció által fenyegető veszedelemre, elrendelte az általános mozgósítást.

HIREK

0000

A török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság, (Budapest, képviselőház.)

A férj, a feleség, meg egy kecske.

(Saját tudósítónktól.) Ez a történet arról szól, hogyan zavarta meg egy kecske egy házaspár huszonhat esztendei boldog házasságát. Tóth András horgosi gazdaember és a felesége tavaly ünnepelték ezüstlakodalmukat és ime, — alig egy év múlva — mint vádlott és panaszos álltak a járásbíró előtt — egy kecske miatt. Számtalan olyan esetet hallottunk már, hogy egy délcég huszár, vagy egy kevesbé délcég baka betolakodott a férj és feleség közé, sőt talán már civil is akadt, aki ilyesmit elkövetett, de arra még a világtörténelemben sem találunk példát, hogy a kecske mint válóok szerepeljen. Pedig ez egyszer így történt.

Tóth Andrásnénak volt harminchat korona megtakarított pénze, nagyon furta az oldalát ez a tekintélyes summa és egy szép napon kecskévé változtak az állam bankói. Kiment a vásárra és vett egy fiatal kecskét. A gazda nem nézte jó szemmel az esetet és néminemű kifogásokat terjesztett elő a kecske miatt. Az asszony esipőre rakta a kezét és ugyancsak pörgette a nyelvét a kecske védelmében. Tóth András ki nem állhatta az állatot és különösen akkor telt be a pohár, amikor a kecske a konyhakertet teljesen elpusztította. Még mindig türtőztette haragját, nem akart összeveszni az asszonnyal, de mikor egy izben az ebédnél ült és a kecske, — talán sejtette, hogy a gazda nem szívelheti, — az asztalra ugrott és a finom krumplicevest a csipetkével együtt kiborította, előkapta a vízfordó rudat és elverte az asszonyt, hogy csak úgy nyekkent.

A megvert asszony magához vette a kecskét és elköltözött az ura házából, azóta sem élnek együtt. Tóthné könnyű testi sértés miatt feljelentette az urát. A szomoru ügyet csütörtökön tárgyalta a szegedi járásbíró. Tóth András elpanaszolta a járásbíróknak a kecske meg az asszony összeesküvését, elsírta nagy bánatát: az asszony legényes, vasárnaponként italt fizet a legényeknek, csak hogy vele táncoljanak. Tóthné a kecske védelmére felhozta, hogy az állat azért rohant a szobába és ugrott fel az asztalra, mert egy ló az udvaron megijesztette, különben eszébe se jutott volna a derék kecskének ilyen illetenséget elkövetni. Kifogásolta az asszony, hogy az ura a kecske helyett őt verte meg és kérte a bünbe esett embert a tömlőbe csuktatni.

Ezt már Tóth András sem állhatta szó nélkül és így beszélt:

— Te jártál minden éjjel a legényekkel mulatni.

Az asszony rászólt:

— Ezért nem haragudhat, kend öreg ember már.

Az öreg dühösen fakadt ki erre:

— Tetszik hallani, tekintetes törvényszék, itt is azt mondja, hogy öreg vagyok.

A járásbíró nagy lelki nyugalommal hallgatta végig a pörlekedést, azután kihir-

dette az ítéletet. Tóth Andrást a bíróság hat napi fogházra ítélte, de a büntetés végrehajtását a novella értelmében felfüggesztette. Tóth András felebbezett.

— A belügyminiszter megállapította a mulatók záróját. Budapesti tudósítónk telefonjelentése szerint Sándor János belügyminiszter elrendelte, hogy éjféltől egy órákor az összes mulatók, barok, orfeumok, bodegák és más helyiségek, ahol szeszes ital kapható, zárni kötelesek. Ez a rendelet kávéházakra és vasuti vendéglőkre nem vonatkozik.

— A Gyermektanulmányi Társaság választmányi ülése. A Gyermektanulmányi Társaság szegedi fiókjának választmánya dr. Széte Róbert elnöklésével csütörtökön délután ülést tartott. Klug Péter ügyvezető-alelnök beszámolt a Társaság legutóbbi működéséről, majd előterjesztette dr. Pálffy József árvaszéki elnök indítványát, amelyhez többek között hozzá Pálffy József azt indítványozta, hogy a fiókkör lépjen be a helybeli Stefánia-Szövetségbe és ajánlja fel támogatását a gyermekekkel szemben minden ügyben; a központ útján kérje fel a kormányt, hogy a gyermekvédelem terjesztéséért ki az anyavédelemre, az elhagyott gyermekek összes gondozási díját viselje az állam, az anyakönyvvezetői hivatalok köteleztesse, hogy a házassághoz szükséges iratokat hivatalból szerezzék be, az árvaházak fejlesztését szüntessék be és hogy a gyermekek alkalmas családnál helyeztessenek el; indítványozza továbbá, hogy a fiókkör írjon fel a Magyar Gyermektanulmányi Társaság elnökségéhez, hogy ez kérje fel a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot, hogy az iskolák tantervei a háború tanulmányainak megfelelőleg dolgoztassanak át. Lovács Józsefnek, a vakok intézete igazgatójának tapasztalatai alapján aggodalmi vannak az ellen, hogy a hadiárvák családnál helyeztessenek el, mert szerinte a várható csekély ellátási díj fejében a gyermekek intelligensebb családnál nem helyezhetők el. Dr. Orkonyi Ede kifejti, hogy a kormány már foglalkozott e kérdéssel és a családi nevelés mellett foglalt állást. A miniszterelnök, mint köztudomású, legutóbb kijelentette, hogy a kormány a hadiárvák nevelésénél az intelligens szülők gyermekeire különös tekintettel lesz. Klug Péter sem osztja Lovács aggodalmaiban, viszont Vidacs Aladár segédtanfelügyelő szintén ellenzi, hogy az árva gyermekek kizárólag családnál helyeztessenek el. Végül a választmány az előadó javaslatát fogadta el és az elnök kimondotta, hogy a választmány Pálffy József indítványát véleménynyilvánítás nélkül további intézkedések megtétele végett átjuttatja a helybeli Stefánia-Szövetséghez. Kimondotta a választmány azt is, hogy az árvaszék patronázs-működését minden erejével támogatja és hogy a fiókkör belép tagul a helybeli Stefánia-Szövetségbe.

— Előadás a gyermekvédelemről. A szegedi Stefánia Szövetség a gyermekvédelem különböző problémáit a legkiválóbb országos nevű szakférfiak előadásaiban ismerteti a szegedi közönséggel. Meghívására vasárnap délután fél hat órákor, a városháza közgyűlési termében dr. Madzsar József orvos, a fővárosi könyvtárak főkönyvtárosa, az országos Stefánia Szövetség ügyvezető-igazgatója tart előadást „A jövő nemzedék védelme és a háború” címmel. A kiváló specialpolitikusként nagy érdeme a Társadalomtudományi Társaság és a Good Templárrend felvirágoztatása. Újabbban a csecsemő-halandóság elleni küzdelmet tette tanulmányai tárgyává, és nagy tudományát, kiváló szociálpolitikai képzettségét az ügy szolgálatába állítva, annak elsőrangú harcosa lett. A szegedi közönség, amelynek már többször volt alkalma élvezhetni Madzsar József kiváló szónoki képességét, nagy várakozással tekint a nagyon időszerű értékes előadás elé.